

НАСИЛЬСТВО В СІМ'Ї-ВАЖЛИВА СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Зазвичай існує широко розповсюджений міф, що насильство в родині — це проблема тільки неблагополучних родин, і майже завжди сімейне насильство пов'язане з пияцтвом і бідністю. Однак за деякими дослідженнями це зовсім не так.

Насильство властиве для всіх соціальних груп і не залежить від економічного становища родини в цілому. В Україні проблема домашнього насильства практично не вивчалася. Тільки протягом останнього часу теми насильства у родині стали предметом публічного обговорення. Для того, щоб перемогти реальне зло, його треба зазнати, відкрито обговорити проблему та шукати шляхи вирішення.

За визначенням Закону України «Про попередження насильства в сім'ї», який Верховна Рада України ухвалила 2001 року, насильство в сім'ї — це «будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю». Отже, жертвою домашнього насильства може стати будь-хто: жінка, яку постійно лає і б'є її чоловік, дівчинка-підліток, що страждає від сексуальних переслідувань свого вітчима, хлопчик, якого лупцює мати-алкоголічка, старенька бабуса, що її ненавидять власні діти.

Закон розрізняє такі види домашнього насильства: фізичне насильство в сім'ї — це навмисне нанесення побоїв, тілесних ушкоджень одного члена сім'ї іншому, яке може призвести чи призвело до порушення нормального стану фізичного чи психічного здоров'я або навіть до смерті постраждалого, а також до приниження його честі та гідності.

Сексуальне насильство в сім'ї — це примушування до небажаних статевих стосунків у родині, а також сексуальні дії щодо неповнолітнього члена сім'ї. Психологічне насильство в сім'ї — це насильство, пов'язане з тиском одного члена сім'ї на психіку іншого через навмисні словесні образи або погрози, переслідування, залякування, які доводять постраждалого до стану емоційної невпевненості, втрати здатності захистити себе і можуть заподіяти або заподіяли шкоду психічному здоров'ю.

Економічне насильство в сім'ї — це навмисні дії одного члена сім'ї щодо іншого, спрямовані на те, щоб позбавити постраждалого житла, їжі, одягу та іншого майна чи коштів, на які він має законне право. Такі дії можуть заподіяти шкоду фізичному чи психічному здоров'ю або навіть призвести до смерті постраждалого. Причинами ж того, чому жінки не подають скарг у зв'язку з насильством, є тиск суспільних і родинних обставин та бажання зберегти відносини. Культурні та релігійні традиції також присутні серед перешкод, що ускладнюють боротьбу з насильством. Вдосконалення правової оцінки насильства в сім'ї багато в чому залежить від усвідомлення громадськістю та самими жінками того, що насильство в сім'ї є злочином.

Особа, яка постраждала від насильства в родині, може звернутися до:

- управлінь та відділів у справах сім'ї, молоді та спорту обласних та районних державних адміністрацій;
- відповідних підрозділів органів внутрішніх справ — дільничних інспекторів міліції, а якщо це стосується дитини, то до кримінальної міліції у справах дітей;
- центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- центрів соціально-психологічної допомоги;
- центрів медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї;
- неурядових організацій, які працюють у сфері запобігання насильству в сім'ї.

Громадська організація «Ла Страда-Україна» - одна з провідних неурядових організацій України у сфері захисту прав жінок та дітей. Діяльність організації направлена на попередження домашнього насильства, впровадження гендерної рівності та вдосконалення системи захисту прав та інтересів дитини. ГО «Ла Страда-Україна» повідомляє, що з 25 листопада 2017 року Національна «гаряча» лінія з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації переходить на новий загальноєвропейський номер 116123 (безкоштовно з мобільних телефонів).